

24-ТИ НАЦИОНАЛЕН КУКЛЕНО-ТЕАТРАЛЕН ФЕСТИВАЛ

• МИХАИЛ ЛЪКАТНИК •

Под патронажа на Община Ямбол

Брой 1 - 22 април 2025

Започваме с...

Директорът
Елена Дойчева
открива
фестивала
Стр. 2

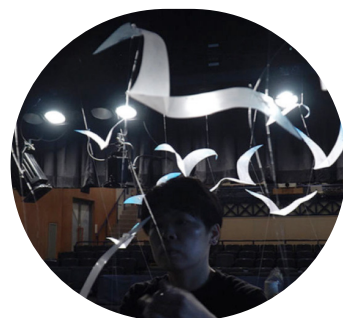

Тържествено
шествие, откриване
на фестивала и
върчване на
наградите от
литературния
конкурс
Стр. 3-4

Къде отиваш, Конче?
В конкурсната програма
Държавен куклен театър -
Бургас
Стр. 8

Цветна феерия
Театрално-огнена формация
„Повелители на мечти“
Стр. 11

Селекционерът
Тинка
Николова за
фестивала
Стр. 5

Борислав Петранов за
литературния
конкурс
Стр. 6-7

Лудориите на Карлсон
В конкурсната програма
Държавен куклен театър
„Дора Габе“ - Добрич
Стр. 9-10

Урок по летене
Документален
филм на Светлозар
Георгиев
Стр. 12

24-ТИ НАЦИОНАЛЕН КУКЛЕНО-ТЕАТРАЛЕН ФЕСТИВАЛ • МИХАИЛ ЛЪКАТНИК •

Брой 1 — 22 април 2025

Директорът на Държавен куклен театър „Георги Митев” - Ямбол, Елена Дойчева откри тържествено 24-тото издание на Куклено-театрален фестивал „Михаил Лъкатник”:

„Уважаеми гости, скъпи колеги и съграждани,
за поредна година Държавен куклен театър „Георги Митев” - Ямбол, става център на куклено-театралния живот в България.
Няма граници, няма пространство и време...
Състезават се най-добрите спектакли.
Български постановки.
Днес откриваме 24-тото издание на Националния куклено-театрален фестивал „Михаил Лъкатник” с международно участие под патронажа на Община Ямбол.
На добър час!

Елена Дойчева

Борислав Петранов, Елена Дойчева и Светлозар Георгиев
на откриването на фестивала

Слънце, усмивки, знаменца и няколко чифта кокили!

Истинска цветна феерия озари Ямболския пейзаж и допълнително насити фестивалната атмосфера в града с щипка карнавалност. Театрално–огнена формация „Повелители на мечти“ ангажира вниманието на десетки минавачи от всички възрасти със своята невербална карнавална миниатюра „Цветна феерия“ на две ключови градски локации – на територията на Градския парк и пред Народното читалище „Съгласие“.

С богатия си арсенал от разнообразни предмети и помощни средства изпълнителите представиха поредица от миниатюри, в които властва ефектното представяне на почти акробатични изпълнения в комбинация с лирични балетни пируети, фокуснически трикове, марионетно кукловодство, обиграване на въжета, пойове, обръчи, знамена, батони и много други. Непрестанното балансиране върху чифт кокили сякаш не представляваше никакво предизвикателство за двама от изпълнителите, а взаимоотношенията с танцуващата им колежка бяха проведени изцяло през същността на предметите. Както подобава на подобно зрелищно изкуство, изпълнението се превърна в своеобразна феерия на разноцветните краски и ярките костюми, обилно поръсена с блещукащ брокат и огнени искри.

Програмата бе последвана от театрално шествие, което стартира пред Народно читалище „Съгласие“ и продължи до сградата на Държавен куклен театър „Георги Митев“. Водени от музикантите от Градския духов оркестър и актьорите от театрално–огнена формация „Повелители на мечти“, децата, облечени с цветни костюми, превърнаха централната улица във вълшебен свят, където всички герои от приказките оживяха – Елиза, Снежанка, Пипи дългото чорапче, Батман, Спайдърмен и много други. Участие в шествието взеха малчуганите от ДГ „Валентина“, ЦДГ „Червената шапчица“, ДГ „Пролет“ и ЦДГ „Пламъче“. Церемонията по откриването на фестивала бе тържествена с водещ Ангел Попов. Актьорът постави акцент върху победителите от литературния конкурс за драматизация на приказка и за авторска драматургия за куклен театър. Тазгодишното жури в състав Богдана Костуркова, Борислав Петранов и Любомир Колаксьзов присъди следните награди: призът за оригинална детска пиеса отиде при Михаил Казаков за неговата „Агенти на тайните“. Пиесата „Небесно царство“ от Анна-Валерия Гостанян пък получи почетната награда на името на д-р Стефан Чирпанлиев. Наградата за текст за образователен театър се присъди на Екатерина Калоянова за адаптацията на „Когато Луната загуби светлината си“.

>> продължава на следващата страница

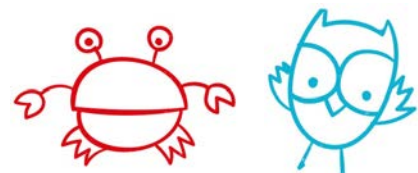

>>

Ето какво сподели самата Каляянова, единственият присъстващ награден, за избора си на приказка: „В НАТФИЗ ни бяха поставили задача да намерим детска приказка, която да адаптираме за сцена. Не исках да избирам от вече известните заглавия, които се поставят в повечето театри, затова отидох на лов за чудновата приказка на книжния пазар в София, който беше през месец септември. Разгледах няколко книжки, но нямаше история, която чак толкова да ме впечатли. На един от последните щандове видях това заглавие „Когато луната загуби светлината си“. Самият герой ми се стори доста интересен. Малко след това мина една майка с момченце, като един от главните герои в приказката, което каза „Мамо, това е любимата ми книжка“. Казах си: „Добре, щом на едно дете е любима, защо да не стане любима на много деца“ и просто я купих.

Относно предизвикателствата по пътя на адаптацията младата актриса сподели: „Със сигурност имаше доста неща, които ме провокираха, и това най-вече бяха въпросите на асистент Стефанов. Всяко нещо трябваше да бъде оправдано, а някои връзки липсваха в приказката и трябваше да ги доизмисля, да ги донапиша, за да може всяко действие да бъде пряко свързано със следващото. Също така с текстовете на песните имах малки затруднения – трябваше едновременно да са в рима за деца, но и да звучат достатъчно поучително, за да има какво да извлечат от тях.“

Драматизацията на приказката ще бъде едно от дипломните представления на клас „Актьорство за куклен театър“ випуск 2026 г. с художествен ръководител доц. Боряна Георгиева. Премиерата е планирана за следващия театрален сезон в Куклен театър НАТФИЗ, а режисьор на спектакъла ще бъде ас. Димитър Стефанов.

от

Мария Ибришимова и Благовест Асенов

Селекционерът Тинка Николова за 24-тото издание на Куклено-театрален фестивал „Михаил Лъкатник“:

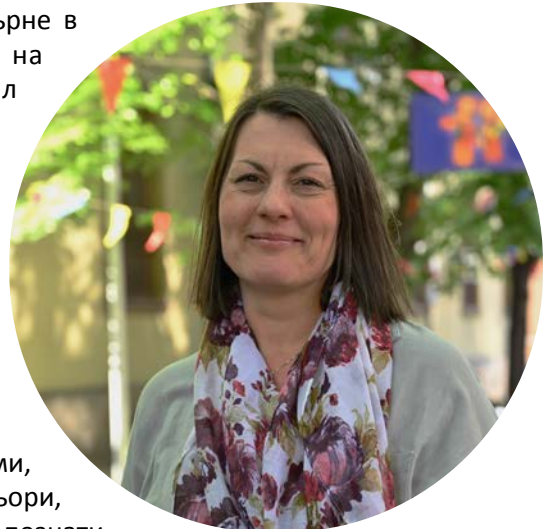
“ Скъпи приятели на кукления театър,
През следващите пет дни град Ямбол отново ще се превърне в място на приказки и вълшебства. 24-тото издание на Националния куклено-театрален фестивал „Михаил Лъкатник“ ще събере на едно място творци, зрители и мечтатели, за да ни припомни силата на изкуството да обединява, вдъхновява и разказва важни истории – с думи, музика, движение... и кукли.

Да бъдеш селекционер на фестивал с такава история и традиции е чест, но и голяма отговорност. В процеса на подбор водеща беше посоката, по която днес уверено се движи съвременният куклен театър – изкуство, което не е само за деца, а за всеки, който умее да гледа със сърцето си.

Селекцията тази година представя пъстра палитра от теми, естетики и търсения – от утвърдени имена до млади режисьори, които вече уверено заявяват себе си. Ще видите добре познати сюжети в нова светлина, ще се срещнете с герои, които ще ви припомнят значението на приятелството, смелостта, мечтите и човечността. Ще съпреживеете съдбите на любимите си персонажи, но и ще се запознаете с нови, които ще провокират въображението ви и ще ви заредят с положителни емоции.

Всеки спектакъл в програмата е подбран, за да представи карта на куклената сцена в България. От класически адаптации до съвременни текстове, от визуална поезия до остроумна сатира – всички те доказват, че кукленият театър е жив, вълнуващ и важен глас в културния живот на страната ни.

Пожелавам на всички участници вдъхновяващо преживяване, на зрителите – искрени емоции и незабравими спомени, а на организаторите – да останат верни на мисията си да превръщат Ямбол в сцена, която създава чудеса.

“
Тинка Николова

Тинка Николова завършва Театрознание и театрален мениджмънт и магистърска програма Театрално изкуство в НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“. От 2011 година работи в Съюза на артистите в България като Експерт „Театър и театрален архив“, където е организатор и координатор на Софийски театрален салон и националните награди за сценични изкуства ИКАР, както и куратор на документални изложби, посветени на авторитетни творци, сред които Крикор Азарян, Григор Вачков, Велко Кънев, Катя Паскалева, Стоянка Мутафова и др. През годините е била член на жури и селекционер на Международния фестивал на спектакли за деца „Вълшебната завеса“; Национален конкурс за млад театрален режисьор „Слави Шкаров“; на съвременна българска драматургия по проекта Streaming Generation-1.

Връчване на наградите от литературния конкурс за драматургия и представяне на сборника с наградени пиеси „Приказна фриеста“

Жури в състав Борислав Петранов, Богдана Костуркова и Любомир Колаксьзов определи победителите в литературния конкурс за драматургия. Борислав Петранов разказва за литературния конкурс.

Така се случи, че повече от двацет години следя развитието на Националния конкурс за написване на пиеса приказка за куклен театър „Михаил Лъкатиик“ в гр. Ямбол. През годините съм бил многократно в състава на оценителите на предложените нови текстове.

В началото бих искал да отбележа пионерската дейност на Ямболския куклен театър и в частност на неговия директор г-жа Елена Дойчева в тази нелека област - драматургията за деца. По инициатива на г-жа Дойчева през 2002 година бяха възстановени Националният конкурс за драматургия за куклен театър и Куклено-театралният фестивал „Михаил Лъкатиик“. Така беше продължена прекъснатата повече от десет години възможност за подкрепа на нови български пиеси и драматизации за куклен театър. Конкурсът всъщност е онзи катализатор, който може да възбуди фантазията и новите идеи на пишещите. Да твориш за деца е особено занимание. То изисква познаване на детската психология, която е много по-различна при децата, родени през 21. век, от тази на техните връстници от края на предходния. Ето защо през годините конкурсът се доразви като включи в статута си и награда за написване на пиеса за образователен театър. През годините интересът на авторите беше с различен интензитет, а това обуславяше и работата на оценяващите. Много ясно си спомням, че имаше издания, на които не се присъждаше награда в една или друга категория, тъй като не бяха постъпили качествени текстове. И понеже развитието на тази драматургия е от особено значение за развитието на българския театър изобщо, то сигурен съм, че колегите, които през годините са били сред оценителите, са отделяли голямо внимание на всеки един текст. В някои от номинациите за различните категории понякога влизат творби, които имат редица проблеми, но техните автори имат талант и потенциал да работят в областта на драматургията за куклен театър. С акта на номиниране ние окуражаваме даден автор да продължи своето творчество в тази насока.

Ето, че идваме и до тазгодишното издание на Националния конкурс. Имах удоволствието да бъда в жури с двама колеги, които през годините са утвърдили своите имена в сферата на кукления театър: драматурга Богдана Костуркова и режисьора Любомир Колаксьзов. И тримата бяхме приятно изненадани от големия брой постъпили произведения – 54. Радостно е, че сред участниците имаше както популярни вече автори на пиеси и драматизации за куклен театър, така и много млади и неопитни творци. Състезанието между идеите и тяхното реализиране в художествени текстове от високо ниво беше много оспорвано. Сред разглежданите творби обаче имаше и такива, които бяха много далеч от изискванията за това един текст да бъде драматургичен. Имаше откровено написани разкази, с много интересни идеи в тях, но нямащи нищо общо със структурата на пиеса. Другият често срещан тип беше пиеса до 2-3 страници, в която няма развитие на сюжет, а по-скоро скелет на бъдеща драматургична творба. Тези проблеми се срещаха предимно в текстовете на младите автори. Поради тази причина бих препоръчал на ръководството на фестивала да организира творческа работилница по драматургия за куклен театър и да покани някои от утвърдените имена в тази сфера, за да предадат своя опит и умения на по-младото поколение. Защото законите на драматургията са по-различни от тези на художествената проза. Защото в наши дни, и особено в пиесите за деца, действието има много по-голямо значение, отколкото самите думи. Поне според мен.

>> продължава на следващата страница

>>

Работата на нашето жури беше едновременно улеснена и затруднена от многото качествени текстове във всяка една категория. Ето защо в категорията „Оригинален авторски текст“ ние номинирахме пет произведения, а в категорията „Драматизация по класическа приказка“ – четири. Най-затруднени бяхме в категорията „Текст за образователен театър“. Тук като че ли самите автори се страхуват да определят своите творби като такива и се налагаше ние да анализираме дадено предложение, за да определим чрез неговите качества към коя точно категория да го отнесем.

Трябва да отбележа още, че творбите, предложени от автори с изградено име в българския театър като Румен Николов, Симеон Димитров, Янко Митев, притежаваха несъмнено добри художествени качества, но не можах да се преборят с конкуренцията. В тазгодишното издание на Конкурса имаше предложени текстове, които съдържат теми и идеи, разработени по начин, който несъмнено ще успее да привлече вниманието на съвременните деца.

Едно от най-големите достойнства на Националния конкурс за написване на пиеса приказка „Михаил Лъкатник“ е, че от няколко години номинираните пиеси се публикуват в сборника „Приказна фиеста“. Издаването на книги със съвременна драматургия е голяма рядкост, а още по-рядко се публикуват сборници с пиеси за куклен театър. Ето защо тази инициатива на ръководството на фестивала дава възможност на много режисьори и директори на театри да се информират и запознаят с най-интересните текстове, участвали в последното издание на конкурса.

Борислав Петранов

“

Борислав Петранов и Богдана Костуркова на откриването на фестивала

Държавен куклен театър –
Бургас

В конкурсната програма

Режисура:

Борислав П. Петранов

Сценография: Ханна Шварц

Музика: Владимир Кърпаров

Мултимедийна среда:

Момчил Алексиев

Участват: Станислава Каменова

- Зафирова, Гергана Анмахан,

Никол Големанова, Калин

Зафиров, Николай Николов

Къде отиваш, Конче?

„Къде отиваш, Конче?“ – с този въпрос започва не само едно пътешествие в света на големите и смелите, но и бе открито 24-тото издание на Националния куклено-театрален фестивал „Михаил Лъкатник“ в гр. Ямбол. Пиесата на Рада Московска ни среща с малкото Конче, което – в стремежа си да порасне – вижда останалите коне като големи, силни и безстрашни и мечтае да бъде като тях. Отделяйки се от стадото, то се озовава на привидно весело място, където за първи път се среща с доброто и злото – намира нов приятел в лицето на Момченцето, но и попада в капана на господаря на панаира – остава залостено на въртележката. Сформираното дуо преборва страховете си и успява да се спаси от алчния чичко и неговата помощница – панаирджийската кранта, която в последствие разбира, че също е истински кон и заслужава да бъде свободна. След редица

премеждия – изпълнени със смях, колебания и копнежи – на финала виждаме главния герой в нова светлина. Той е все така малък, но вече с голямо и храбро сърце и с истински приятел зад гърба си.

Ефектната мултимедия, създадена от Момчил Алексиев, потапя малките зрители в приказния свят на Кончето, а на места актьорите изпълняват песни, които едновременно забавляват, носят топлина и подчертават темата за приятелството и нуждата от подкрепа – „С мен си ти и до теб съм аз“ се превръща в лайтмотив, който остава в съзнанието дълго след края на представлението. „Къде отиваш, Конче“ на Държавен куклен театър – Бургас развълнува ямболските деца и им напомни, че смелостта идва не с ръста, а с вярата в себе си.

от

Мария Ибришимова

Държавен куклен театър
„Дора Габе“ – Добрич

В конкурсната програма

Автор: Астрид Линдгрен

Режисьор: Леонард Капон

Сценография и кукли:

Леонард Капон

Музика: Пламен Петков

Художествено ателие:

Софка Митева

Участват: Мила Боянова, Елена

Георгиева, Иван Иванов, Росен

Радев, Валентин Иванов

Лудориите на Карлсон

Какво може да се очаква, когато театралната сцена се превърне в площадка за игра на двама видни пакостници като режисьора Лео Капон и закръления Карлсон? Ами обилна доза приключения в едно съвсем обикновено домакинство на един съвсем обикновен град, разбира се!

В спектакъла на ДКТ „Дора Габе“, гр. Добрич „Лудориите на Карлсон“ обичайният етюден принцип на работа, който е запазена марка на Капон, успява да балансира своята перформативност с изобилие от езикови каламбури. Тях ведрият и духовит Карлсон не пести, за да забавлява както приятелчето си Дребосъчето, така и цялата публика. Заигравки със зрителите се откриват на всяка крачка: от Дребосъчето, което се представя като Бойко Дюлгеров от Ямбол пред Карлсон до дребните

джебчии от Добрич, Сульо и Пульо, които всячески напомнят тандема глупави крадци от „Сам вкъщи“. Това обаче не изчерпва характерната двусмисленост на обектите в кукления театър – обиграването на предмет например е стабилно застъпен прием. Само в сцената интродукция на Карлсон той самият с няколко непретенциозни щриха успява да превърне разтворена книга в летяща гарга, порцеланов чайник в парен локомотив, черпак в томахавка и тенджерата – в корона. При първия полет на Дребосъчето до естествения хабитат на червендалестия веселяк, а именно покривите, отделните архитектурни елементи се разпадат и групират, за да се превърне керемидената основа в палубата на кораб с опънати платна и съответно комините – в действащи оръдия.

>> продължава на следващата страница

За това спомага и функционалната сценография, състояща се от три подвижни пана – своеобразни паравани, зад които понякога протича действието. Двулицевата им тапицерия позволява с едно завъртане публиката да се пренесе от интериора на къща с раирани ярки тапети до висините на градския хоризонт и далеч отвъд жилищните фасади. Друг любопитен елемент е фактът, че единствените персонажи кукли в спектакъла са Дребосъчето и Карлсон – по този начин се подчертава както невъзможно миниатюрният размер на единия, така и невъзможната, изтъкана от въображение природа на другия.

За кукления театър обаче нищо не е невъзможно и в никакъв случай не е правен компромис с изразните му средства – димящата карта на света, която също така пръска вода от урока по география на госпожица Рог; лиричното преплуване през кашмиреното море от завеси на Юлчо тринадесети и преправянето на призраци, което изпъжда сплашените Сульо и Пульо, са само част от приумиците на Карлсон, който дори ни внушава, че е организирал цял рок концерт в стремежа си да демонстрира на приятелчето си какво значи същинска бъркотия. Чрез спектакъла на този порив успя да се наслади и всяко дете в салона на ДКТ „Георги Митев“.

от
Благовест Асенов

Цветна феерия

Невербална карнавална миниатюра на Театрално-огнена формация „Повелители на мечти” - София

Идея и режисура: Диана Иванова

Хореография с карнавални реквизити: Диана Иванова и Петко Вътев

Сценография: Петко Вътев

Участват: Ивета Георгиева, Петко Вътев, Диана Иванова

Урок по летене

Документален филм, 84 мин.

Режисьор: Светлозар Георгиев

Продуценти: Светлозар Георгиев (СОНУС - София), Харухико Ии (Куклен театър PUK - Токио)

Оператори: Боряна Симеонова, Светлозар Георгиев

Режисьор по монтажа: Юлиан Минков

Композитор: Стоян Роянов ЯЯ

Постпродукция звук: Иван Андреев

Консултанти: Тамико Онаги, Катя Петрова, Майа Петрова

Превод и субтитри на български: гл. ас. д-р Стела Живкова СУ „Св. Кл. Охридски“

Две култури се обединяват и създават общ театрален проект. Столичният куклен театър се пренася в Япония и заедно с театър PUK създават двуезичния спектакъл "История за чайка и банда котараци" по Луис Сепулведа, с режисьор Катя Петрова. Филмът разкрива част от невидимите процеси от творческата лаборатория на спектакъла. Той беше представен с огромен успех в различни градове на Япония. Документалният разказ прераства в изследване на дългогодишната история на тези взаимоотношения. Една емоционална картина на уникалното, датиращо от 1958 година, приятелство и съвместната работа, с които може да се гордее всяко общество. Филм за преодоляването на културните различия и за взаимното духовно обогатяване чрез езика на изкуството, разказан от първо лице.

Съорганизатори на фестивала:

- ☀ Министерство на културата
- ☀ Община Ямбол
- ☀ Община Тунджа
- ☀ Съюз на артистите в България
- ☀ Дружество на писателите

Спонсори на фестивала:

- ☀ Овергаз - София - г-н Сашо Дончев
- ☀ Кронос Биотоп ООД
- ☀ Палфингер продукционстехник България ЕООД
- ☀ Миролио ЕАД - Гаetano Римини
- ☀ Нина ЕООД - Ямбол - г-жа Веска Петрова
- ☀ Технострой инженеринг - г-н Стоян Проданов
- ☀ Виена стил - г-жа Нина Божилова
- ☀ Репродуктор по свиневъдство - с. Калчево - г-жа Галя Бъчварова
- ☀ Месокомбинат Бай Течо ООД - Ямбол
- ☀ Диди ООД
- ☀ Български йогурт - г-н Петър Личев
- ☀ Вила Ямбол - г-н Красимир Аврамов
- ☀ Механа "Странджата" - г-жа Елена Иванова
- ☀ Тервел Груп - Тракийски хляб
- ☀ Тунджа-турист - г-н Николай Николов
- ☀ Кара - г-жа Катя Георгиева
- ☀ Магнолия ООД - г-жа Марина Иванова

Медийни партньори:

- ☀ Българска национална телевизия
- ☀ Българско национално радио
- ☀ Българска телеграфна агенция

Фестивалния бюлетин за вас с удоволствие подготвиха:

Мария
Ибришимова

Благовест
Асенов

Яна
Алексиева

Симеон
Цончев

Светла
Алексиева